

Specialeudtalelse.

Thomas Gooseman (cpr. 031073-3237):

Schumann, Chopin og romantikkens poetik.

Universalpoesi, litteratur og klavermusik: hermeneutiske og performative refleksjoner.

Specialet omfatter 152 sider inklusiv litteraturliste. Kommenterede nodeeksempler indgår i teksten

Indleveret til bedømmelse 17/7 2011

Bedømt 12/8 2011.

Censor: Bjarne Mørup

Eksaminator: Søren Møller Sørensen

Specialet præsenterer 'en poetisk læsning' af klavermusik af Robert Schumann og Fryderyk Chopin forstået som en fortolkningsaktivitet med udgangspunkt i begreber og tankegange fra den tidlige tyske romantik repræsenteret ved blandt andre Fr. Schlegel, Novalis og Jean Paul. En sådan tilgang er velkendt i forbindelse med Schumann, men det er et originalt og meget relevant træk at afprøve dens frugtbarhed i forbindelse med Chopin.

Specialet er meget bevidst om sin hermeneutiske metode, og det præsenterer sine indledende indføringer i en romantiske poetiks problemstillinger og kategorier som en gradvis udfoldelse af fortolkningsarbejdets 'horisont'. I et indledende afsnit indføres således i Fr. Schegels forestilling og om 'universalpoesien' og i begreber fra romantikkens poetik: ironi, vid, humor og meget andet. Dette sker sideløbende med vægtige og gode metodeovervejelser. Herefter følger to brede kapitler om Robert Schumann: "Det poetiske hos Schumann" og "Musikalske læsninger". Et kort kapitel "Tættere på Tyskland" leder over til behandlingen af Chopin, og argumenterer overbevisende for det konstruktive i ikke at overdrive forskellen mellem Schumann tyske litterære miljø og Chopins parisiske. Den følgende behandling af Chopin er disponeret som Schumann-kapitlerne, idet overskriften "Poet uden poetik" dog markerer en forskel mellem de to kunstnertyper, der også afsætter metodiske problemstillinger. I modsætning til Schumann formulerede Chopin ikke selv en poetik, der udlægger ledetråde for fortolkningsforsøg. Chopin-delen afsluttes med en læsning af Chopins sonate op.35.

Det er et usædvanligt godt speciale, der vidner om en usædvanlig dyb personlig og produktiv tilegnelse af sit meget omfattende stof. Det gælder de litterære værker, der inddrages, det gælder litteraturteorien, og det gælder musikken. Forfatterens overblik over de to komponisters klaverværker er respektindgydende, og hans evne til at slå ned på fortolkningsbefordrende analytiske detaljer er meget overbevisende. Det lykkes igen og igen at finde veje til belysning af nye aspekter af den (romantisk) refleksive karakter, der er denne musiks adelsmærke, og som blandt andet giver sig til kende som fremmedførelse af kendte melodiske, harmoniske eller metriske modeller, ved forskydninger af etablerede hierarkier eller ved træk i noteteksten, der pointerer dens tekstkarakter, og ved forskellige former for 'problemativering' sætter fokus på den performative interpretation som en læseproces med en aktiv medskabende læser. Man forstår i denne sammenhæng værdien af forfatterens erfaring som udøvende musiker, og man må beundre hans evne til at forbinde fremmedgørende besynderligheder i noteteksterne, der næppe ville blive bemærket andet end af en musiker af fornødent professionelt niveau, med påtrængende musikvidenskabelige problemstillinger.

Forfatteren er varsom og vel afbalanceret i sin behandling af forholdet mellem romantikkens autonomiæstetiske idealer og de heteronomiæstetiske aspekter, der også er på spil, og som ofte er blevet diskuteret i sammenhæng med Schumanns begreb om det poetiske. Det er et åbent spørgsmål, hvordan forfatterens læsning af Chopins sonate op. 35 i lyset af George Sands roman *Consuelo* forholder sig til denne blufærdige heteronomiæstetik. Men læsningen er spændende og givende og motiveret af solide empiriske sammenhænge

Afhandlingen er veldisponeret og velskrevet. Sproget bevæger sig frit mellem forskellige stillejer og bliver aldrig unødigt kompliceret. Hist og her kunne man ønske en lidt grundigere begrebsudredning - men nødt på bekostning af tekstens gode flow. Musikeksemplerne er mange, og udarbejdelsen og ekspliciteringen veksler. En grundig læsning stiller således store krav til læseren. Til tider ønsker man en strammere udvælgelse - men nødt på bekostning af stof- og iderigdommen.

I metodisk henseende er specialet meget sikkert. Forfatteren råder over en velforsynet og ajourført værktøjskasse, og han formår lynsnart at skifte fremgangsmåde og bringe den metodiske tilgang i spil, der beforder fortolkningsprojektet.

Forfatteren spørger i sin konklusion: "Var det hermeneutiske greb frugtbart eller ej?", og han fortsætter: "Konklusionen ligger i læsningerne". Med rette gøres således opmærksom på, at en konklusion forstået som en afsluttende opsummering af arbejdets resultater ikke kan forventes i et arbejde af denne karakter. Men det er vore opfattelse, at læsningerne i høj grad bekræfter grebenes frugtbarhed. Det gælder også i tilfældet Chopin.

I mange henseender overgår specialet krav og forventninger til et speciale. Det dokumenterer forskningspotentiale, og det bør overvejes om det kunne redigeres med henblik på udgivelse.

På baggrund af denne udtalelse er karakteren fastsat til **12** (tolv).

Dato

Bjarne Mørup
Censor

Søren Møller Sørensen
Eksaminator